

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
AUDITO KOMITETAS****POSĖDŽIO PROTOKOLAS**

2025-05- Nr. 141-P-13
Vilnius

2. SVARSTYTA. 2025 m. balandžio 25 d. valstybinio audito išvada ir ataskaita Nr. FAE-1 „2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d.–2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas (kontrolės ataskaita pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnį)“.

<...>

NUTARTA. Įvertinus Valstybės kontrolės 2025 m. balandžio 25 d. valstybinio audito išvadoje ir ataskaitoje Nr. [FAE-1](#) „2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimui sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos veikimo, sąskaitose pateiktos informacijos ir 2023 m. liepos 1 d. – 2024 m. birželio 30 d. laikotarpiu deklaruotų išlaidų, kurias Europos Komisijos prašoma atlyginti, vertinimas (kontrolės ataskaita pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnį)“ (toliau – Ataskaita) konstatuotus faktus, kad auditorių nustatytas bendras klaidų lygis yra didžiausias per visą laikotarpį, kiek Valstybės kontrolė atlieka Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų auditus, ir siekia 14,15 proc., dėl ko po audito rezultatų atlikta korekcinų veiksmų suma sudarė 235,80 mln. Eur (iš jų 221,42 mln. Eur valstybės biudžeto lėšos), taip pat pažymint, kad:

1. Europos Sąjungos ir valstybės biudžeto lėšos privalo būti naudojamos atsakingai, efektyviai ir rezultatyviai, taip pat atkreipiant dėmesį į tai, kad nemaža dalis Ataskaitoje nurodytų vertinimų yra susiję ir su įgyvendinančiųjų institucijų, t. y. VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros ir VŠĮ Inovacijų agentūros netinkamu veikimu, *kreiptis į Generalinę prokuratūrą*, nes galimai buvo pažeistos visuomenės ir valstybės teisės ir teisėti interesai, padaryta žala valstybės biudžetui; be kita ko, minėtos VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūra ir VŠĮ Inovacijų agentūra, kurių veiklos srityse buvo padaryti galimi teisės aktų pažeidimai, nesiėmė pakankamų priemonių pažeidimams nustatyti ir pašalinti.

2. Vyriausybės 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. [1322](#) „Dėl pasirengimo administruoti Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas ir jų administravimo“ (toliau – Nutarimas) naujojo periodo, t. y. 2021–2027 metų, Europos Sąjungos fondų investicijų programos audito institucija paskirta Finansų ministerija, *raginti Vyriausybę pavesti Finansų ministerijai*:

2.1. Išanalizuoti Ataskaitoje konstatuotus faktus ir sistemiškai identifikuoti priežastis, dėl kurių bendras klaidų lygis siekė 14,15 proc. (t. y. dėl: viešųjų pirkimų sutarčių keitimų sumavimo, atliekant sutarčių keitimus; rangos darbų viešųjų pirkimų sutarčių įgyvendinime subrangovų (juridinių asmenų ar jų specialistų) teisės verstis vykdoma veikla; paskesnės pirkimų priežiūros; tinkamų ir pakankamų kontrolės priemonių; galimai perteklinių procedūrų ar reikalavimų teisės aktuose nustatymo ir kt.);

2.2. Identifikavus šio protokolinio nutarimo 2.1. punkte nurodytas priežastis ir pasitelkiant atitinkamas atsakingas institucijas, nedelsiant parengti veiksmų planą, jame detalizuojant konkrečias

priemonės (jų įgyvendinimo terminus ir už priemonių įgyvendinimą atsakingus subjektus), įgyvendinus kurias būtų sudarytos galimybės išvengti tokio didelio klaidų lygio, vykdant 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą.

3. Valstybės kontrolės apskaičiuotam bendram klaidos lygiui didelę įtaką turėjo klaidos, nustatytos VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros ir VŠĮ Inovacijų agentūros 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administruojamuose projektuose, nes iš Ataskaitoje nurodyto 14,15 proc. klaidų lygio didžiausias klaidų mastas buvo nustatytas VŠĮ Centrinėje projektų valdymo agentūroje (9,62 proc.) ir VŠĮ Inovacijų agentūroje (3,68 proc.); be kita ko, įvertinus tai, kad įgyvendinant 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą, Nutarimu šiems agentūroms taip pat pavesta atlikti tarpinių institucijų funkcijas, *raginti šių agentūrų steigėjus – atitinkamai Finansų ministeriją ir Ekonomikos ir inovacijų ministeriją*:

3.1. kuo skubiau numatyti ir įgyvendinti reikalingas priemones, užtikrinančias šių agentūrų tinkamą veikimą, įgyvendinant 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą;

3.2. įvertinti, ar VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros ir VŠĮ Inovacijų agentūros atsakingi darbuotojai, administruodami 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos projektus, dėl kurių Valstybės kontrolė nustatė klaidų, identifikuoatų Ataskaitoje, savo pareigas atliko tinkamai, laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

4. Audito komitetas, 2024 m. apsvartęs analogišką Valstybės kontrolės ataskaitą už 2022 m. liepos 1 d. – 2023 m. birželio 30 d. laikotarpį, protokoliniu nutarimu Nr. [141-P-16](#) prašė Finansų ministerijos, kaip vadovaujančiosios institucijos, atsakingos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų valdymo ir kontrolės sistemos sukūrimą, priežiūrą ir tobulinimą, užtikrinti šios sistemos tinkamą ir rezultatyvų veikimą, tačiau, kaip matyti, veiksmai, kurių imtasi, buvo nepakankami, o Valstybės kontrolės nustatytas klaidų lygis išaugo nuo 4,92 proc. iki 14,15 proc., taip pat atkreipiant dėmesį į tai, kad iki šiol nėra paskirtas VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros vadovas, *prašyti Finansų ministerijos* kuo skubiau spręsti klausimą dėl tinkamas ir reikalingas kompetencijas turinčio naujojo vadovo VŠĮ Centrinėje projektų valdymo agentūroje paskyrimo.

5. Kaip nurodoma Ataskaitoje, VŠĮ Inovacijų agentūra, administruodama priemonę Nr. [13.1.1-LVPA-K-860](#) „E. komercijos modelis Covid-19“ (kontraktuota suma – daugiau kaip 41 mln. Eur, kuri skirta 1 096 projektams įgyvendinti), neturėjo tinkamų ir pakankamų kontrolės priemonių, skirtų šios priemonės rizikos valdymui, dėl ko netinkamai vertino priemonės projektų išlaidų tinkamumą, taip pat atsižvelgiant į tai, kad, kaip nurodė Valstybės kontrolė, ši agentūra, remiantis audito nustatytais rizikomis, priėmė sprendimą susigrąžinti išlaidas dar iš 147 projektų (bendra suma 3,6 mln. Eur), taip pat pažymint, kad valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos lėšos privalo būti naudojamos atsakingai, efektyviai ir rezultatyviai, *prašyti VŠĮ Inovacijų agentūros* atsakingai patikrinti visus projektus pagal priemonę Nr. 13.1.1-LVPA-K-860 „E. komercijos modelis Covid-19“ ir, nustačius neatitikimų, imtis atitinkamų veiksmų jiems šalinti.

6. Įvertinus Valstybės kontrolės atstovų pateiktą informaciją, kad šiuo metu pagal 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą yra įgyvendinama 2022–2030 m. ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonė Nr. [05-001-01-05-05](#) „Skatinti įmones skaitmenizuotis“, kuri savo esme yra analogiška 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 13 prioriteto „Veiksmų, skirtų COVID-19 pandemijos sukeltai krizei įveikti, skatinimas ir pasirengimas aplinką tausojančiam, skaitmeniniam ir tvariam ekonomikos atgaivinimui“ priemonei Nr. 13.1.1-LVPA-K-860 „E. komercijos modelis COVID-19“, dėl kurios įgyvendinimo Valstybės kontrolė pateikė kritinių pastabų VŠĮ Inovacijų agentūrai, *prašyti Finansų ministerijos*, atliekančios 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos

audito institucijos funkcijas, planuojant šio periodo kontrolės testus, papildomai įvertinti rizikas dėl tinkamo Europos Sąjungos lėšų panaudojimo, įgyvendinant priemonę Nr. 05-001-01-05-05 „Skatinti įmones skaitmenizuotis“.

7. Užtikrinant šio protokolinio nutarimo 1–6 punktų įgyvendinimo kontrolę, *prašyti Vyriausybės, Finansų, Ekonomikos ir inovacijų ministerijų bei VšĮ Inovacijų agentūros* iki 2025 m. rugpjūčio 29 d. detaliai informuoti Audito komitetą apie šio protokolinio nutarimo įgyvendinimo eigą.

8. *Prašyti Finansų ministerijos* iki 2025 m. birželio 6 d. pateikti Audito komiteto posėdyje prašytą informaciją apie 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos lėšas (pamečiui), kurios susidarė dėl atliktų korekcinų veiksmų (t. y. atlikus auditus ir (ar) įgyvendinančioms institucijoms nustačius neatitikimų ir kt.), nurodyti, kiek lėšų po šių veiksmų atlikimo buvo gražinta Europos Komisijai, jų kompensavimo šaltinius (detalizuojant laikotarpius ir lėšų sumas), pateikti detalius paaiškinimus, kaip nustačius neatitikimų, šios programos lėšos ir iš kokių šaltinių yra kompensuojamos, ar ir kodėl ekstrapoliuotos lėšos nesudaro nuostolių valstybės biudžetui, ir nurodyti kitą su šiuo klausimu susijusią informaciją.

Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – 0, susilaikė – 0.

Posėdžio pirmininkas

Artūras Skardžius

Posėdžio sekretorė

Neringa Gedrimė